

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 12 januari 2023*

”Begäran om förhandsavgörande – Skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter – Förordning (EU) 2016/679 – Artiklarna 77–79 – Rättsmedel – Parallell användning – Inbördes förhållande – Processrättslig autonomi – Effektiviteten av de skyddsregler som föreskrivs i denna förordning – Konsekvent och enhetlig tillämpning av dessa regler i hela Europeiska unionen – Artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna”

I mål C-132/21,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Fővárosi Törvényszék (Överdomstolen för Budapests stad, Ungern) genom beslut av den 2 mars 2021, som inkom till domstolen den 3 mars 2021, i målet

BE

mot

Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság,

ytterligare deltagare i rättegången:

Budapesti Elektromos Művek Zrt.,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen),

sammansatt av avdelningsordföranden A. Arabadjiev, vice-ordföranden L. Bay Larsen, tillika tillförordnad domare på första avdelningen, samt domarna P.G. Xuereb, A. Kumin och I. Ziemele (referent),

generaladvokat: J. Richard de la Tour,

justitiesekreterare: handläggaren I. Illéssy,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 11 maj 2022,

* Rättegångsspråk: ungerska.

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- BE, genom I. Kulcsár, ügyvéd,
- Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, genom G. Barabás, jogtanácsos, samt G.J. Dudás och Á. Hargita, ügyvédek,
- Ungerns regering, genom Zs. Biró-Tóth och M.Z. Fehér, båda i egenskap av ombud,
- Tjeckiens regering, genom O. Serdula, M. Smolek och J. Vlácil, samtliga i egenskap av ombud,
- Italiens regering, av G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av E. De Bonis och M.F. Severi, avvocati dello Stato,
- Polens regering, av B. Majczyna och J. Sawicka, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom H. Kranenborg, Zs. Teleki och P.J.O. Van Nuffel, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 8 september 2022 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 77.1, 78.1 och 79.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 2016, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan BE och Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (Nationella tillsynstillsynsmyndigheten för dataskydd och informationsfrihet, Ungern, nedan kallad tillsynsmyndigheten) angående ett beslut att avslå BE:s begäran om att få tillgång till utdrag ur den ljudinspelning som gjorts vid en bolagsstämma som BE deltagit i.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 I skälen 10, 11, 141 och 143 i förordning nr 2016/679 anges följande:
”(10) För att säkra en enhetlig och hög skyddsnivå för fysiska personer och för att undanröja hindren för flödena av personuppgifter inom [Europeiska] unionen bör nivån på skyddet av fysiska personers rättigheter och friheter vid behandling av personuppgifter vara likvärdig i alla medlemsstater. En konsekvent och enhetlig tillämpning av bestämmelserna om skydd av fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter vid behandling av personuppgifter bör säkerställas i hela unionen. ...

(11) Ett effektivt skydd av personuppgifter över hela unionen förutsätter att de registrerades rättigheter förstärks och specificeras och att de personuppgiftsansvarigas och personuppgiftsbiträdenas skyldigheter vid behandling av personuppgifter klargörs,...

...

(141) Alla registrerade bör ha rätt att lämna in ett klagomål till en enda tillsynsmyndighet, särskilt i den medlemsstat där den registrerade har sin hemvist, och ha rätt till ett effektivt rättsmedel i enlighet med artikel 47 i [Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna], om den registrerade anser att hans eller hennes rättigheter enligt denna förordning har kränkts eller om tillsynsmyndigheten inte reagerar på ett klagomål, helt eller delvis avslår eller avvisar ett klagomål eller inte agerar när så är nödvändigt för att skydda den registrerades rättigheter. ...

...

(143) ... [V]arje fysisk eller juridisk person [bör] ha rätt till ett effektivt rättsmedel vid den behöriga nationella domstolen mot ett beslut av en tillsynsmyndighet som har rättsliga följder för denna person. ... Talan mot beslut som har fattats av en tillsynsmyndighet bör väckas vid domstolarna i den medlemsstat där tillsynsmyndigheten har sitt säte och bör genomföras i enlighet med den medlemsstatens nationella processrätt. Dessa domstolar bör ha fullständig behörighet, vilket bör omfatta behörighet att pröva alla fakta och rättsliga frågor som rör den tvist som anhängiggjorts vid dem.”

4 I artiklarna 60–63 i förordningen fastställs mekanismer för samarbete, ömsesidigt bistånd och kontroll av enhetligheten mellan medlemsstaternas tillsynsmyndigheter.

5 I artikel 77.1 i nämnda förordning föreskrivs följande:

”Utan att det påverkar något annat administrativt prövningsförfarande eller rättsmedel, ska varje registrerad som anser att behandlingen av personuppgifter som avser henne eller honom strider mot denna förordning ha rätt att lämna in ett klagomål till en tillsynsmyndighet, särskilt i den medlemsstat där han eller hon har sin hemvist eller sin arbetsplats eller där det påstådda intrånget begicks.”

6 Artikel 78.1 i samma förordning har följande lydelse:

”Utan att det påverkar något annat administrativt prövningsförfarande eller prövningsförfarande utanför domstol ska varje fysisk eller juridisk person ha rätt till ett effektivt rättsmedel mot ett rättsligt bindande beslut rörande dem som meddelats av en tillsynsmyndighet.”

7 Artikel 79.1 i förordning nr 2016/679 har följande lydelse:

”Utan att det påverkar tillgängliga administrativa prövningsförfaranden eller prövningsförfaranden utanför domstol, inbegripet rätten att lämna in ett klagomål till en tillsynsmyndighet i enlighet med artikel 77, ska varje registrerad som anser att hans eller hennes rättigheter enligt denna förordning har åsidosatts som en följd av att hans eller hennes personuppgifter har behandlats på ett sätt som inte är förenligt med denna förordning ha rätt till ett effektivt rättsmedel.”

8 Artikel 81 i förordningen, med rubriken ”Vilandeförklaring av förfaranden”, har följande lydelse:

”1. Om en behörig domstol i en medlemsstat har information om att förfaranden som rör samma sakfråga vad gäller behandling av samma personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträde pågår i en domstol i en annan medlemsstat ska den kontakta denna domstol i den andra medlemsstaten för att bekräfta förekomsten av sådana förfaranden.

2. Om förfaranden som rör samma sakfråga vad gäller behandling av samma personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträde pågår i en domstol i en annan medlemsstat får alla andra behöriga domstolar än den där förfarandena först inleddes vilandeförklara sina förfaranden.

3. Om dessa förfaranden prövas i första instans får varje domstol, utom den vid vilken förfarandena först inleddes, också förklara sig obehörig på begäran av en av parterna, om den domstol vid vilken förfarandena först inleddes är behörig att pröva de berörda förfarandena och dess lagstiftning tillåter förening av dessa.”

Ungersk rätt

9 I 22 § az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (2011 års lag nr CXII om självbestämmande på informationsområdet och om informationsfrihet), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet, föreskrivs följande:

”Vid utövandet av sina rättigheter får den registrerade enligt bestämmelserna i kapitel VI

a) begära att [tillsynstillsynsmyndigheten] inleder en utredning om huruvida en åtgärd som den personuppgiftsansvarige har vidtagit är laglig, om denne har begränsat utövandet av den registrerades rättigheter enligt 14 § eller har avslagit en begäran från den registrerade om att få utöva sina rättigheter, samt

b) begära att [tillsynstillsynsmyndigheten] genomför ett administrativt förfarande rörande personuppgiftsskydd, om den registrerade anser att den personuppgiftsansvarige, eller i förekommande fall det personuppgiftsbiträde som agerar för den personuppgiftsansvariges räkning eller under dennes ledning, vid behandlingen av den registrerades personuppgifter har överträtt bestämmelser rörande behandling av personuppgifter som föreskrivs i lag eller i en bindande unionsrättsakt.”

10 I 23 § i 2011 års lag nr CXII, i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet, föreskrivs följande:

”1. Den registrerade får väcka talan vid domstol mot den personuppgiftsansvarige, eller mot personuppgiftsbiträdet i fråga om behandling av uppgifter som omfattas av personuppgiftsbitrådets verksamhetsområde, om den registrerade anser att den personuppgiftsansvarige, eller i förekommande fall det personuppgiftsbiträde som agerar för den personuppgiftsansvariges räkning eller under dennes ledning, vid behandlingen av den registrerades personuppgifter har överträtt bestämmelser rörande behandling av personuppgifter som föreskrivs i lag eller i en bindande unionsrättsakt.

...

4. Även den som i övrigt saknar partsbehörighet får vara part i domstolsförfarandet. [Tillsynstillsynsmyndigheten] får delta i förfarandet till stöd för den registrerades yrkanden.

5. Om domstolen bifaller talan, ska den fastställa att det föreligger en överträdelse och ålägga den personuppgiftsansvarige, eller i förekommande fall personuppgiftsbiträdet, att

(a) upphöra med den rättsstridiga behandlingen av uppgifter,

(b) återställa personuppgiftsbehandlingslagligheten eller

(c) förfara på ett noga angivet sätt för att säkerställa att den registrerade kan utöva sina rättigheter,

samt, i förekommande fall, samtidigt fatta beslut om den registrerades yrkanden om ersättning för ekonomisk och ideell skada.”

Bakgrunden till det nationella målet och tolkningsfrågorna

- 11 Den 26 april 2019 närvarade BE vid bolagsstämman i ett aktiebolag som han är aktieägare i och ställde vid detta tillfälle frågor till bolagets styrelseledamöter och andra deltagare i stämman. BE begärde därefter att bolaget, i egenskap av personuppgiftsansvarig, skulle lämna ut den ljudinspelning som gjorts vid bolagsstämman.
- 12 Det aktuella bolaget ställde endast sådana utdrag ur denna inspelning till BE:s förfogande som återgav hennes inlägg, och inte några utdrag som återgav de andra medverkandes inlägg vid bolagsstämman.
- 13 BE begärde då att tillsynsmyndigheten skulle fastställa dels att bolaget hade handlat rättsstridigt och i strid med förordning nr 2016/679, genom att inte lämna ut nämnda inspelning, inklusive svaren på frågorna, dels att det berörda bolaget skulle förpliktas att lämna ut den aktuella inspelningen till henne. Tillsynstillsynsmyndigheten avlog denna begäran genom beslut av den 29 november 2019.
- 14 BE väckte talan mot tillsynstillsynsmyndighetens avslagsbeslut vid den hänskjutande domstolen med stöd av artikel 78.1 i dataskyddsförordningen, och yrkade i första hand att beslutet skulle ändras och i andra hand att det skulle upphävas.
- 15 Parallellt med att BE vände sig till tillsynsmyndigheten, väckte BE en andra talan, denna gång med stöd av artikel 79.1 i förordningen, vid en tvistemålsdomstol, nämligen Fővárosi Ítéltábla (Regionala appellationsdomstolen för Budapests stad, Ungern), som riktade sig mot den personuppgiftsansvariges beslut.
- 16 Den första talan är fortfarande föremål för prövning av den hänskjutande domstolen. Fővárosi Ítéltábla (Regionala appellationsdomstolen för Budapests stad, Ungern) har däremot bifallit den andra talan genom en nu lagkraftvunnen dom, med motiveringen att den personuppgiftsansvarige hade åsidosatt BE:s rätt att få tillgång till sina personuppgifter.

- 17 Den hänskjutande domstolen har angett att den ska pröva samma omständigheter och samma påstående om åsidosättande av förordning nr 2016/679 som redan är föremål för ett lagakraftvunnet avgörande av Fővárosi Ítéletábla (Regionala appellationsdomstolen för Budapests stad, Ungern). Den hänskjutande domstolen undrar hur den ska förstå förhållandet mellan å ena sidan en tvistemålsdomstols bedömning av lagenligheten av ett beslut som antagits av en personuppgiftsansvarig, och å andra sidan det administrativa förfarande som utmynnat i tillsynsmyndighetens antagande av det beslut som avses i punkt 13 ovan och som är föremål för den talan som den hänskjutande domstolen nu ska pröva. Samma domstol undrar särskilt om ett rättsmedel ska anses ha företräde framför det andra.
- 18 Ett parallellt utnyttjande av de rättsmedel som föreskrivs i artiklarna 77–79 i förordning 2016/679 skulle nämligen kunna leda till att motstridiga beslut meddelas avseende identiska faktiska omständigheter.
- 19 En sådan situation skulle riskera att undergräva rättssäkerheten såvitt gäller såväl privatpersoner som tillsynsmyndigheter.
- 20 Den hänskjutande domstolen har angett att med hänsyn till tillsynsmyndigheternas oberoende och att de inom ramen för systemet för skydd av personuppgifter har prioriterade behörigheter, vilka definieras i förordning 2016/679, skulle dessa myndigheters uppdrag och befogenheter äventyras om de vid sin bedömning var bundna av den bedömning som gjorts av en tvistemålsdomstol som tidigare prövat samma faktiska omständigheter, med stöd av artikel 79.1 i förordningen.
- 21 Eftersom bestämmelserna i nämnda förordning inte föreskriver någon prioritetsregel mellan de rättsmedel som föreskrivs i artiklarna 77–79 i samma förordning, anser den hänskjutande domstolen att det ankommer på EU-domstolen att klargöra förhållandet mellan dessa rättsmedel.
- 22 Mot denna bakgrund beslutade Fővárosi Törvényszék (Överdomstolen för Budapests stad, Ungern) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:
 - ”1) Ska artiklarna 77.1 och 79.1 i [förordning 2016/679] tolkas så, att det administrativa prövningsförfarande som avses i artikel 77 utgör ett instrument för utövande av offentlighetsrättsliga rättigheter, medan det rättsmedel som avses i artikel 79 utgör ett instrument för utövande av privaträttsliga rättigheter? Om svaret på frågan är jakande, kan då slutsatsen dras att den tillsynsmyndighet som ska handlägga det administrativa prövningsförfarandet har primär behörighet att slå fast att det föreligger en överträdelse?
 - 2) För det fallet att den registrerade – som anser att den personuppgiftsbehandling som berör honom strider mot förordning 2016/679 – samtidigt utövar sin rätt att lämna in ett klagomål enligt artikel 77.1 i förordningen och sin rätt att väcka talan vid domstol enligt artikel 79.1 i samma förordning, kan då en tolkning i enlighet med artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna anses innebära
 - a) att tillsynsmyndigheten och domstolen är skyldiga att självständigt pröva om det föreligger en överträdelse och kan de följaktligen även komma fram till olika resultat, eller
 - b) att tillsynsmyndighetens beslut ska ges företräde, eftersom det rör en prövning av om det har skett en överträdelse, mot bakgrund av den behörighet som föreskrivs i artikel 51.1 i förordning 2016/679 och de befogenheter som föreskrivs i artikel 58.2 b och d i samma förordning?

- 3) Ska tillsynsmyndighetens oberoende ställning enligt artiklarna 51.1 och 52.1 i förordning 2016/679 tolkas så, att när myndigheten handlägger och fattar beslut i det administrativa prövningsförfarande som avses i artikel 77, är den oberoende i förhållande till det som den behöriga domstolen slår fast i en lagakraftvunnen dom enligt artikel 79, vilket innebär att den kan fatta ett annorlunda beslut med avseende på en och samma överträdelse?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Huruvida tolkningsfrågorna kan tas upp till prövning

- 23 Europeiska kommissionen har uttryckt tvivel om huruvida tolkningsfrågorna kan tas upp till sakprövning. Denna institution har påpekat att, såsom framgår av begäran om förhandsavgörande, hade såväl tillsynsmyndigheten som tvistemålsdomstolen meddelat sina avgöranden vid tidpunkten för begäran om förhandsavgörande. Frågorna som sådana är därför hypotetiska. Den hänskjutande domstolen vill i själva verket få klarhet i förhållandet mellan två nationella domstolars avgöranden, det vill säga förvaltningsdomstolens respektive tvistemålsdomstolens avgörande. Någon sådan fråga har emellertid inte formulerats i beslutet om hänskjutande.
- 24 EU-domstolen erinrar om att nationella domstolars frågor om tolkningen av unionsrätten presumeras vara relevanta. Dessa frågor ställs mot bakgrund av den beskrivning av omständigheterna i målet och tillämplig lagstiftning som den nationella domstolen på eget ansvar har lämnat och vars riktighet det inte ankommer på EU-domstolen att pröva. En begäran från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågeställningen är hypotetisk eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (dom av den 10 februari 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Preskriptionstid), C-219/20, EU:C:2022:89, punkt 20 och där angiven rättspraxis).
- 25 I enlighet med artikel 94 c i rättegångsreglerna ska begäran om förhandsavgörande dessutom innehålla en redogörelse för de skäl som fått den hänskjutande domstolen att undra över tolkningen av vissa unionsrättsliga bestämmelser och för det samband som den hänskjutande domstolen har funnit föreligga mellan de unionsrättsliga bestämmelserna och den nationella lagstiftning som är tillämplig i det nationella målet.
- 26 I förevarande mål är det visserligen ostridigt att tillsynsmyndigheten, som emottagit ett klagomål med stöd av artikel 77.1 i förordning 2016/679, meddelade sitt beslut innan ärendet anhängiggjordes vid den tvistemålsdomstol som prövade den talan som BE väckt med stöd av artikel 79.1 i förordningen. Det framgår av de faktiska omständigheter som den hänskjutande domstolen har redogjort för att denna talan har avgjorts genom en dom som vunnit laga kraft. Det är likaså riktigt att den hänskjutande domstolen endast har nämnt dessa två bestämmelser i de tolkningsfrågor som den har hänskjutit till EU-domstolen.
- 27 Den omständigheten att den hänskjutande domstolen har formulerat en fråga med hänvisning endast till vissa unionsrättsliga bestämmelser utgör inte hinder för att EU-domstolen tillhandahåller den förstnämnda domstolen alla uppgifter om unionsrättens tolkning som kan vara användbara vid avgörandet av det nationella målet, oberoende av om det har hänvisats

därtill i frågorna eller inte. Det ankommer därvid på EU-domstolen att utifrån samtliga uppgifter som den nationella domstolen har lämnat, och i synnerhet utifrån skälen i beslutet om hänskjutande, avgöra vilka delar av unionsrätten som behöver tolkas med hänsyn till saken i målet (dom av den 10 februari 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Preskriptionstid), C-219/20, EU:C:2022:89, punkt 34 och där angiven rättspraxis).

- 28 Den hänskjutande domstolen har angett att den enligt nationell processrätt inte är bunden av den lagakraftvunna dom som meddelats av den tvistemålsdomstol som prövade den talan som BE väckt med stöd av artikel 79.1 i förordning 2016/679. Eftersom BE inte har återkallat sin talan vid den hänskjutande domstolen, vilken väckts med stöd av artikel 78.1 i denna förordning och syftar till att det beslut som tillsynsmyndigheten meddelat och som avses i punkt 13 ovan ska ändras eller upphävas, ankommer det på den hänskjutande domstolen att pröva lagenligheten av detta avgörande som meddelades innan avgörandet från tvistemålsdomstolen meddelades.
- 29 Den hänskjutande domstolen ska alltså pröva en talan som väckts med stöd av artikel 78.1 i förordning nr 2016/679 mot ett beslut av tillsynsmyndigheten som nämnda myndighet fattat med stöd av artikel 77.1 i denna förordning. Genom sina frågor vill den hänskjutande domstolen således få klarhet i huruvida den lagakraftvunna dom som meddelats av en domstol, vid vilken talan väckts med stöd av artikel 79.1 i nämnda förordning, enligt bestämmelserna häri är bindande vid fastställandet av huruvida de rättigheter som garanteras i samma förordning har åsidosatts eller ej.
- 30 Under dessa omständigheter finner EU-domstolen att för att kunna ge den hänskjutande domstolen ett användbart svar ska nämnda domstol anses ha ställt sina frågor, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artikel 77.1, artikel 78.1 och artikel 79.1 i förordning nr 2016/679, jämförda med artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan), ska tolkas så, att de rättsmedel som föreskrivs i å ena sidan nämnda artikel 77.1 och artikel 78.1, och å andra sidan artikel 79.1 kan användas parallellt och oberoende av varandra eller om ett av rättsmedlen ska anses ha företräde.
- 31 De sålunda omformulerade tolkningsfrågorna kan därmed tas upp till sakprövning.

Prövning i sak

- 32 Det ska inledningsvis erinras om att enligt domstolens fasta praxis ska vid tolkningen av en unionsbestämmelse inte bara lydelsen beaktas, utan också sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som bestämmelsen ingår i (dom av den 2 december 2021, Vodafone Kabel Deutschland, C-484/20, EU:C:2021:975, punkt 19 och där angiven rättspraxis).
- 33 När det gäller lydelsen av de bestämmelser i förordning nr 2016/679 som avses i punkt 30 ovan, erinrar domstolen inledningsvis om att det i artikel 77.1 i denna förordning anges att det är "[u]tan att det påverkar något annat administrativt prövningsförfarande eller rättsmedel," som varje registrerad ska ha rätt att lämna in ett klagomål till en tillsynsmyndighet. Enligt artikel 78.1 i förordningen ska varje fysisk eller juridisk person vidare ha rätt till ett effektivt rättsmedel mot ett rättsligt bindande beslut rörande dem som meddelats av en tillsynsmyndighet och detta "[u]tan att det påverkar något annat administrativt prövningsförfarande eller prövningsförfarande utanför domstol". I artikel 79.1 i samma förordning garanteras slutligen varje registrerad rätt till ett effektivt rättsmedel "[u]tan att det påverkar tillgängliga administrativa prövningsförfaranden eller prövningsförfaranden utanför domstol, inbegripet rätten att lämna in ett klagomål till en tillsynsmyndighet i enlighet med artikel 77".

- 34 Dessa bestämmelser i förordning nr 2016/679 erbjuder således olika rättsmedel för personer som gör gällande att förordningen har åsidosatts, varvid vart och ett av dessa rättsmedel ska kunna användas ”utan att det påverkar” övriga rättsmedel.
- 35 Det följer av dessa bestämmelsers ordalydelse att förordning 2016/679 inte föreskriver någon prioriterad eller exklusiv behörighet eller någon regel om företräde för den bedömning som gjorts av den myndighet eller de domstolar som avses däri av huruvida de rättigheter som följer av denna förordning har åsidosatts. Det rättsmedel som avses i artikel 78.1 i denna förordning, vars syfte är att pröva lagenligheten av det beslut som fattats av en tillsynsmyndighet med stöd av artikel 77 i nämnda förordning, och det rättsmedel som föreskrivs i artikel 79.1 i samma förordning, kan således utövas parallellt och oberoende av varandra.
- 36 Denna bedömning finner vidare stöd i det sammanhang i vilket bestämmelserna i förordning 2016/679 ingår.
- 37 Unionslagstiftaren har nämligen uttryckligen reglerat förhållandet mellan de rättsmedel som föreskrivs i förordning 2016/679 när dessa används samtidigt vid tillsynsmyndigheter eller domstolar i flera medlemsstater avseende behandling av personuppgifter som görs av samma personuppgiftsansvarig. Så är emellertid inte fallet såvitt gäller de rättsmedel som föreskrivs i artiklarna 77–79 i förordningen.
- 38 I artiklarna 60–63 i förordning nr 2016/679 föreskrivs mekanismer för samarbete, ömsesidigt bistånd och samordning enligt vilka tillsynsmyndigheterna ska bistå och informera varandra samt genomföra gemensamma insatser för att säkerställa en enhetlig och effektiv tillämpning av bestämmelserna i denna förordning inom hela unionen.
- 39 Vidare innehåller artikel 81.2 och 81.3 i förordningen bestämmelser som avser fall där talan väckts vid flera domstolar i olika medlemsstater.
- 40 Sådana bestämmelser föreskrivs däremot inte i förordning nr 2016/679 när ett klagomål inges till en tillsynsmyndighet och talan väcks i en och samma medlemsstat angående samma behandling av personuppgifter.
- 41 Vidare följer det av artikel 78.1 i förordning nr 2016/679, jämförd med skäl 143 i samma förordning, att domstolar som ska pröva en talan mot ett beslut från en tillsynsmyndighet bör ha fullständig behörighet, vilket bör omfatta behörighet att pröva alla fakta och rättsliga frågor som rör den tvist som anhängiggjorts vid dem.
- 42 Slutligen, vad gäller de mål som eftersträvas med förordningen, framgår det av dess skäl 10 att förordningen syftar till att säkerställa en hög skyddsnivå för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter inom unionen. I skäl 11 i samma förordning anges dessutom att effektivt skydd av personuppgifter förutsätter att de registrerades rättigheter förstärks. Unionslagstiftarens val att ge de registrerade personerna en möjlighet att parallellt utnyttja de rättsmedel som föreskrivs dels i artikel 77.1 och artikel 78.1 i förordning 2016/679, dels i artikel 79.1 i samma förordning ligger, såsom generaladvokaten påpekade i punkt 55 i sitt förslag till avgörande, i linje med förordningens syfte.

- 43 Förordning 2016/679 ålägger nämligen medlemsstaternas behöriga myndigheter att säkerställa en hög skyddsnivå för de rättigheter som garanteras i artikel 16 FEUF och artikel 8 i stadgan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 juni 2021, Facebook Ireland m.fl., C-645/19, EU:C:2021:483, punkt 45).
- 44 Att flera rättsmedel finns tillgängliga stärker även det syfte som anges i skäl 141 i förordning 2016/679, nämligen att garantera varje registrerad som anser att hans eller hennes rättigheter enligt denna förordning har kränkts rätt till ett effektivt rättsmedel i enlighet med artikel 47 i stadgan.
- 45 I avsaknad av unionsbestämmelser på området ankommer det således på varje medlemsstat, enligt principen om medlemsstaternas processuella autonomi, att fastställa de regler för det administrativa förfarandet och domstolsförfarandet som syftar till att säkerställa skyddet av de rättigheter som enskilda har till följd av unionsrätten.
- 46 Det är följaktligen på grundval av nationella processuella bestämmelser som det ankommer på den hänskjutande domstolen att avgöra hur de rättsmedel som föreskrivs i förordning 2016/679 ska användas i ett fall som det i det nationella målet.
- 47 Dessa regler för att använda dessa parallella och oberoende rättsmedel får emellertid inte äventyra den ändamålsenliga verkan och det effektiva skyddet av de rättigheter som garanteras genom denna förordning.
- 48 Nämnade regler får inte heller vara, varken mindre förmånliga än dem som avser liknande talan som syftar till att skydda rättigheter som följer av den nationella rättsordningen (likvärdighetsprincipen) eller medföra att det i praktiken blir omöjligt eller orimligt svårt att utöva rättigheter som följer av unionens rättsordning (effektivitetsprincipen) (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 juli 2022, EPIC Financial Consulting, C-274/21 och C-275/21, EU:C:2022:565, punkt 73 och där angiven rättspraxis).
- 49 Det ankommer emellertid på medlemsstaternas domstolar att, enligt principen om lojalt samarbete i artikel 4.3 FEU, säkerställa domstolsskyddet för de rättigheter som enskilda har enligt unionsrätten. Enligt artikel 19.1 FEU ska medlemsstaterna dessutom tillhandahålla sådana möjligheter till överklagande som behövs för att säkerställa ett effektivt domstolsskydd inom de områden som omfattas av unionsrätten (dom av den 27 september 2017, Puškár, C-73/16, EU:C:2017:725, punkt 57).
- 50 När medlemsstaterna definierar de processuella regler som ska gälla för de rättsmedel som syftar till att säkerställa skyddet av de rättigheter som följer av förordning 2016/679, måste de säkerställa att rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol iakttas i enlighet med artikel 47 i stadgan, i vilken principen om ett effektivt domstolsskydd stadfästs (se, analogt, dom av den 27 september 2017, Puškár, C-73/16, EU:C:2017:725, punkt 59).
- 51 Medlemsstaterna ska således försäkra sig om att de konkreta villkoren för att använda sig av de rättsmedel som föreskrivs i artikel 77.1, artikel 78.1 och artikel 79.1 i förordning nr 2016/679 inte på ett oproportionerligt sätt påverkar rätten till ett effektivt rättsmedel inför en sådan domstol som avses i artikel 47 i stadgan (se, före ett liknande resonemang, dom av den 27 september 2017, Puškár, C-73/16, EU:C:2017:725, punkt 76).

- 52 I förevarande fall framgår det av beslutet om hänskjutande att det system med rättsmedel som föreskrivs i ungersk rätt är utformat på ett sådant sätt att de rättsmedel som föreskrivs i artikel 78.1 och artikel 79.1 i förordning nr 2016/679 är oberoende av varandra. Den hänskjutande domstolen har nämligen preciserat att den enligt nationell rätt inte är bunden av det avgörande som meddelats av den domstol som har att pröva en talan som väckts med stöd av artikel 79.1, trots att de faktiska omständigheter som ligger till grund för talan vid dessa domstolar är desamma.
- 53 Det kan således inte uteslutas att de avgöranden som meddelas av dessa båda domstolar motsäger varandra, där den ena fastställer att det skett ett åsidosättande av bestämmelserna i förordning nr 2016/679 och den andra kommer fram till att det inte föreligger något sådant åsidosättande.
- 54 I ett sådant fall skulle förekomsten av två motstridiga beslut äventyra syftet att säkerställa en konsekvent och enhetlig tillämpning av bestämmelserna om skydd för fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter med avseende på behandling av personuppgifter i hela unionen, som anges i skäl 10 i förordningen.
- 55 Det skydd som ges enligt ett avgörande som meddelats med anledning av en talan enligt artikel 79.1 i förordningen, i vilket det fastställs att bestämmelserna i förordningen har åsidosatts, skulle nämligen inte vara i överensstämmelse med ett andra domstolsavgörande som följer av en talan som väckts med stöd av artikel 78.1 i samma förordning och i vilket man har kommit fram till en motsatt slutsats.
- 56 En ytterligare följd härav skulle bli att skyddet för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter som rör dem försvagas, eftersom en sådan inkonsekvens skulle skapa rättsosäkerhet.
- 57 Mot denna bakgrund ska tolkningsfrågorna besvaras enligt följande. Artikel 77.1, artikel 78.1 och artikel 79.1 i förordning nr 2016/679, jämförda med artikel 47 i stadgan, ska tolkas så, att de tillåter parallell användning och oberoende av varandra av de rättsmedel som föreskrivs i å ena sidan nämnda artikel 77.1 och artikel 78.1, och å andra sidan artikel 79.1. Det ankommer på medlemsstaterna att, i överensstämmelse med principen om processuell autonomi, fastställa närmare regler för det inbördes förhållandet mellan dessa rättsmedel för att säkerställa ett effektivt skydd av de rättigheter som garanteras genom förordningen, en konsekvent och enhetlig tillämpning av bestämmelserna i förordningen samt rätten till ett effektivt rättsmedel inför en domstol i den mening som avses i artikel 47 i stadgan.

Rättegångskostnader

- 58 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

Artikel 77.1, artikel 78.1 och artikel 79.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av

direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) jämförda med artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,

ska tolkas så,

att de tillåter parallell användning och oberoende av varandra av de rättsmedel som föreskrivs i å ena sidan nämnda artikel 77.1 och artikel 78.1, och å andra sidan artikel 79.1. Det ankommer på medlemsstaterna att, i överensstämmelse med principen om processuell autonomi, fastställa närmare regler för det inbördes förhållandet mellan dessa rättsmedel för att säkerställa ett effektivt skydd av de rättigheter som garanteras genom förordningen, en konsekvent och enhetlig tillämpning av bestämmelserna i förordningen samt rätten till ett effektivt rättsmedel inför en domstol i den mening som avses i artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna.

Underskrifter